

през 2030 г. се очаква те да се понижат на 1.7 души. Очаква се, че както в бедните, така и в богатите държави процентът на населението над 65 години към 2025 г. да се удвои (Търоу, 2000, с. 147). Икономистите са изчислили, че днешните социални програми за възрастните в Западна Европа към 2030 г. ще представляват 50% от БВП. В посткомунистическите страни този проблем ще бъде още по-тежък. Конкретно за България в края на последните пет години съотношението между населението в нетрудоспособна възраст и населението на възраст от 15 до 64 години е около 1:2.1, а съотношението между икономически неактивните и икономически активните е приблизително 1:1.02. Може да се допълни, че в момента за всяка пенсия, за да я осигурят, работят приблизително 1.3 души.

В бъдеще при разработването на социалните програми все по-остро ще бъде поставен въпросът за кого държавата ще харчи повече - за младите или за старите. Търоу отбелязва, че в далечна перспектива финансираната от данъци върху заплатите система за социални помощи просто не е жизнеспособна (пак там, с. 169).

Челенте в своите икономически диагнози отбелязва, че цялата програма за социални помощи стене под тежестта на демографското претоварване. Предимствата намаляват и за неосигурените е по-трудно от всякога да оцеляват. Все по-голям брой хора се борят за все по-намаляващо парче банница (Челенте, 2000, с. 177). Направените анализи доказват, че причините за тази ситуация са основно две: намаляващ брой на младите, които могат да плащат; и недостатъчен размер на данъчните вноски за социално осигуряване. Налице са сигурни признаци, че в развитите страни държавата постепенно се оттегля от функциите си да определя и раздава социални помощи. Търоу сполучливо илюстрира проблема така: "Както в държавния, така и в частния сектор ние се сблъскахме с финансовия "враг" и се оказа, че това сме все същите "ние" - в напреднала възраст" (Търоу, 2000, с. 174). По същия въпрос Фридман отбелязва: "Повечето от сегашните програми за социални грижи не е трябвало да бъдат приемани. Ако не бяха приемани, много от хората, зависещи днес от тях, щяха да станат разчитащи на себе си личности вместо подопечни на държавата" (Фридман и Фридман, 1999, с. 190). Той ясно си дава сметка, че тези програми не могат просто да бъдат премахнати за един ден. Очевидно това е постепенен процес на системно прехвърляне на хора от списъците за получаване на помощи към ведомостите за заплати. Фридман отбелязва, че концепцията в тази насока може да се формулира чрез нова програма, състояща се от два съществени компонента: първо, реформиране на настоящата система за социални грижи чрез замяна на множеството социални програми с една-единствена комплексна програма за парични добавки към доходите; второ, разграждане на общественото